

**Chuyên Gia
Trị Liệu Hành Vi
Quốc Tế (IBT)**

**Nội dung
Đào tạo
và Kiểm tra**

Bản mở rộng

**Tổ chức phân tích hành vi quốc tế
IBAO (2021 v100)**

Nội dung Đào tạo IBT

Bạn đang muốn được chứng nhận trở thành Chuyên Gia Trị liệu Hành Vi (IBT)?

Tuyệt vời! Các trang tiếp theo sẽ giúp bạn nắm rõ các chủ đề đào tạo cần thiết để đạt được chứng chỉ này từ Tổ Chức Phân Tích Hành Vi Quốc Tế (IBAO).

Khá thuận tiện khi bạn có thể học các chủ đề đào tạo theo nhiều hình thức, thông qua một hoặc nhiều đơn vị cung cấp đào tạo khác nhau. Để chứng minh mình đã hoàn thành chương trình, bạn cần lưu giữ các giấy tờ như chứng nhận hoàn thành, bảng điểm hoặc các tài liệu khác thể hiện rõ chủ đề học, thời gian đào tạo và ngày hoàn thành. Tất cả các tài liệu này sau đó sẽ được bạn tải lên tài khoản IBAO của chính bạn.

Bạn cũng có thể tìm thấy phiên bản rút gọn của Nội dung Đào tạo IBT trên trang web IBAO

Tổ Chức Phân Tích Hành Vi Quốc tế (IBAO)
Chuyên Gia Kiểm Tra Hành Vi Quốc tế (IBT)
Ủy ban Tham vấn Chuyên môn (PABC)

Chandni Kumar, MS, BCBA, IBA - Thailand
Daria Brazhenkova, MA, BCBA, IBA - Russia
Dianna Yip, MS, BCBA, IBA-China
Doan Nguyen, MS, BCBA, IBA - Vietnam
Henriette Brandtberg, MSc Psych, IBA - Denmark
Jessica Kelly, M.S., BCBA, IBA - Switzerland
Megan Miller, Ph.D., BCBA-D, IBA - United States
Ohud A. Alhaqbani, M.Ed., BCBA, IBA - Saudi Arabia
Orsolya Ujhelyi-Illes, MS, BCBA, IBA - Hungary
Rachel Arnold, M.Ed - South Korea
Ross Leighner, MA, IBA - Australia
Tangchen Li, M.A., BCBA, IBA - United States/China
Vera Bernard-Opitz, Ph.D., Clinical Psych, Psych. Psychoth., BCBA-D, IBA - Germany
Michael M. Mueller, Ph.D., BCBA-D, IBA - United States

Nội dung Đào tạo IBT

Chương 1: Các dạng Khuyết tật

1.1 Đặc Trưng của Rối Loạn Phổ Tự Kỳ (ASD)

- Định nghĩa
- Ngôn ngữ và giao tiếp
- Hành vi
- Xã hội
- Sự đa dạng thần kinh

1.2 Những biểu hiện đặc trưng thường có ở Rối Loạn Phổ Tự Kỳ (ASD)

- Khác biệt về ngôn ngữ và giao tiếp
- Khác biệt về chậm trễ và thiếu hụt kỹ năng xã hội
- Khác biệt về biểu hiện hành vi

1.3 Khuyết tật Trí tuệ (ID)

- Cách xác định Khuyết tật Trí tuệ
- Phân loại mức độ Trí tuệ
  - Nhẹ
  - Trung bình
  - Nặng
  - Trầm trọng

1.4 Hội Chứng Down

- Định nghĩa
- Đặc điểm ngoại hình
- Biểu hiện thường gặp
- Các biểu hiện điển hình

1.5 Rối loạn tăng động giảm chú ý (ADHD)

- Định nghĩa
- Các phân loại của ADHD
- Biểu hiện thường gặp

Nội dung Đào tạo IBT

Chương 2: Những Kiến Thức Cơ Bản về Hành Vi

- 2.1 Tăng cường hành vi**
  - Tác động của việc thêm và loại bỏ Kích thích
  - Cách hoạt động
  - Ví dụ thực tiễn

- 2.2 Giảm thiểu hành vi**
  - Tác động của việc thêm và loại bỏ Kích thích
  - Cách hoạt động
  - Ví dụ thực tiễn

- 2.3 Dập tắt hành vi**
  - Khái niệm
  - Cách hoạt động

- 2.4 Thiết lập hành vi có kiểm soát**
  - Khái niệm
  - Cách hoạt động
  - Ví dụ thực tiễn

- 2.5 Kích thích Phân biệt**
  - Khái niệm
  - Cách hoạt động
  - Ví dụ thực tiễn

Nội dung Đào tạo IBT

Chương 2: Những Kiến Thức Cơ Bản về Hành Vi (tiếp)

2.6 Lịch trình củng cố

Củng Cố Liên tục

- Củng Cố Liên tục là gì?
- Cách Sắp xếp Củng Cố Liên tục
- Hiệu quả của Củng Cố Liên tục lên Hành Vi

Tỷ lệ Cố định

- Tỷ lệ Cố định là gì?
- Cách Sắp xếp
- Hiệu quả của lên Hành Vi

Khoảng thời gian Cố định

- Khoảng thời gian Cố định là gì?
- Cách Sắp xếp
- Hiệu quả của lên hành vi

Tỷ lệ biến đổi

- Tỷ lệ Biến đổi là gì?
- Cách Sắp xếp
- Hiệu quả lên Hành Vi

Khoảng thời gian biến đổi

- Khoảng thời gian Biến đổi là gì?
- Cách Sắp xếp
- Hiệu quả của lên hành vi

2.7 Củng cố có điều kiện/ Tokens

- Định nghĩa
- Ghép đôi
- Phân biệt "Kích Thích có Điều Kiện" và "Không Điều Kiện"
- Chúng như thế nào và cách hoạt động ra sao?
- Sự đa dạng và cách kết hợp thường gặp

3.1 Các hoạt động chuẩn bị Thu thập dữ liệu

- Định nghĩa hành vi
- Ý nghĩa của định nghĩa chính xác
- Ý nghĩa của việc đo lường chính xác
- Những thứ cần thiết để Thu thập Dữ liệu
- Sử dụng phương pháp Thu thập Dữ liệu sao cho phù hợp với Tình Huống
- Mẫu Bảng Dữ liệu Thông Thường
- Tạo bảng Dữ liệu

3.2 Tần suất

- Khái niệm về Tần suất
- Những hành vi nào phù hợp với phương pháp đo tần suất?
- Những hành vi nào không phù hợp với phương pháp đo tần suất?
- Cách thu thập dữ liệu về Tần suất

3.3 Thời gian của hành vi

- Khái niệm về thời gian của hành vi
- Những hành vi nào phù hợp với phương pháp đo thời gian?
- Những hành vi nào không phù hợp với phương pháp đo thời gian?
- Cách thu thập dữ liệu về các khoảng thời gian theo dõi

3.4 Độ trễ của hành vi

- Khái niệm về độ trễ của hành vi
- Những hành vi nào phù hợp với phương pháp đo này?
- Những hành vi nào không phù hợp với phương pháp đo này?
- Cách thu thập dữ liệu về các khoảng các độ trễ của hành vi

3.5 Bán thời gian

- Khái niệm về Bán thời gian
- Những hành vi nào phù hợp với phương pháp đo này?
- Những hành vi nào không phù hợp với phương pháp đo này?
- Cách thu thập dữ liệu về Bán thời gian

Nội dung Đào tạo IBT

Chương 3: Thu Thập Dữ Liệu (tiếp)

3.6

Toàn thời gian

- Khái niệm về Toàn thời gian
- Những hành vi nào phù hợp với phương pháp đo này?
- Những hành vi nào không phù hợp với phương pháp đo này?
- Cách thu thập dữ liệu về Toàn thời gian

3.7

Sản phẩm hiện hữu

- Khái niệm
- Những hành vi nào phù hợp với phương pháp đo này?
- Những hành vi nào không phù hợp với phương pháp đo này?
- Cách thu thập dữ liệu

3.8

Biểu đồ

- Các loại biểu đồ thường dùng trong Phân tích hành vi ABA
- Các phần quan trọng của một biểu đồ
- Đánh giá Mức độ, Các biến và xu hướng trong biểu đồ
- Đưa ra hướng can thiệp từ việc phân tích biểu đồ
- Tầm quan trọng của việc phân tích trực quan

Chương 4: Hỗ Trợ trong Quy Trình Đánh Giá

4.1

Thực hiện đánh giá sở thích

- Đánh giá sở thích là như thế nào?
- Lợi ích của việc sử dụng Đánh giá sở thích
- So sánh với việc không sử dụng Đánh giá sở thích

Đánh giá sở thích - Không Thay thế Kích thích (MSWO)

- Khái niệm
- Bảng dữ liệu đánh giá
- Cách tiến hành Đánh giá sở thích MSWO

Nội dung Đào tạo IBT

Chương 4: Hỗ Trợ trong Quy Trình Đánh Giá (tiếp)

Đánh giá sở thích Lựa chọn Ghép đôi/Bắt buộc (Paired/Forced Choice Preference Assessment)

- Khái niệm
- Bảng dữ liệu đánh giá
- Cách tiến hành Đánh giá sở thích

4.2

Đánh giá chức năng hành vi (FBA)

1. Khái niệm

2. Mục tiêu của FBA

3. Phân biệt giữa Tương quan và Nguyên nhân

4. Đo lường gián tiếp

- Phỏng vấn
- Thang đánh giá
- Biểu đồ phân tán - Scatterplots

5. Đo lường trực tiếp

- Ghi chép tường thuật
- Thu thập dữ liệu ABC

6. Các Điều Kiện Thường Gặp trong Phân tích Chức năng hành vi

- Sự chú ý
- Tránh né
- Tiếp cận đồ vật mong muốn
- Tự động
- Điều kiện kiểm soát

7. Vai trò của Chuyên gia Trị liệu Hành vi IBT trong Phân tích Chức năng hành vi

Nội dung Đào tạo IBT

Chương 4: Hỗ Trợ trong Quy Trình Đánh Giá (tiếp)

4.3 **Đánh Giá Kỹ Năng Ngôn Ngữ và Học tập Cơ Bản (ABLIS)**

1. Ý nghĩa của bài đánh giá đối với sự tiến bộ của chương trình học
2. Tầm quan trọng của Công cụ theo dõi quá trình học tập
3. Các Bài Đánh Giá Thường Gặp:

Đánh giá Ngôn ngữ và kỹ năng học cơ bản ABLIS

- Giới thiệu tổng quan
- Cách sử dụng
- Lưới đánh giá

Verbal Behavior Milestones and Placement Program (VB-MAPP)

Hành vi lời nói

- Giới thiệu tổng quan
- Cách sử dụng
- Lưới đánh giá

Đánh giá Kỹ năng sống theo Chức năng (AFLS)

- Giới thiệu tổng quan
- Cách sử dụng
- Lưới đánh giá

Chương 5: Kỹ Năng Dạy Học

5.1 **Bản hướng dẫn và kế hoạch cho ABA**

- Khái niệm
- Yêu cầu về Tính nhất quán
- Các đặc điểm phổ biến và quan trọng của bản hướng dẫn

5.2 **Phương pháp dạy qua yêu cầu liên tục (DTT)**

- Khái niệm
- Các yếu tố quan trọng
- Cách xây dựng, phân bố chương trình

Nội dung Đào tạo IBT

Chương 5: Kỹ Năng Dạy Học (tiếp)

5.3 Phương pháp dạy qua môi trường tự nhiên (Natural Environment Teaching)

- Khái niệm
- Các yếu tố quan trọng
- Cách xây dựng, phân bố chương trình

5.4 Hành vi bằng lời

- Giới thiệu lịch sử phát triển của Ngôn ngữ và B.F. Skinner
- Khái niệm về Ngôn ngữ Chức năng

Bắt chước âm thanh

- Khái niệm
- Phương pháp dạy

Gọi tên

- Khái niệm
- Phương pháp dạy

Yêu cầu

- Khái niệm
- Phương pháp dạy

Hội thoại

- Khái niệm
- Phương pháp dạy

5.5 Phân tích nhiệm vụ

- Khái niệm
- Tầm quan trọng

5.6 Sự lựa chọn và phương pháp học phân biệt

- Sắp xếp vật dụng để đảm bảo thành công
- Kích thích phân biệt
- Đơn giản
- Điều kiện hoá
- sắp xếp môi trường vật lý
- Số lượng vật dụng được xuất hiện

- 5.7 Phương pháp Gợi ý**
- Sự khác biệt giữa “Thử và Sai” với “Không lỗi”
  - Một số gợi ý cho “Thử và sai” điển hình
  - Cách trình bày gợi ý theo “Không lỗi”
- 5.8 Khái quát hoá**
- Khái niệm
  - Ý nghĩa của phương pháp này
  - Áp dụng trong giảng dạy
  - Cách đánh giá
- 5.9 Duy trì Kỹ năng**
- Khái niệm
  - Ý nghĩa của việc duy trì kỹ năng đối với trẻ
  - Áp dụng trong giảng dạy
  - Cách đánh giá

6.1 Các chức năng của hành vi

- Định nghĩa
- Việc đánh giá chức năng phù hợp với biện pháp can thiệp quan trọng như thế nào?
- Ví dụ cho Biện pháp điều trị phù hợp với chức năng vận hành của hành vi
- Ví dụ cho Biện pháp điều trị không phù hợp với chức năng vận hành của hành vi

6.2 Can thiệp tiền đề

- Khái niệm
- Tại sao phương pháp này giúp thay đổi hành vi?
- Những phương pháp can thiệp phổ biến:

Củng cố không phụ thuộc:

Phương pháp này được thiết kế như thế nào?

Động lực của Hành vi:

Phương pháp này được thiết kế như thế nào?

Lựa chọn

6.3 Thực hiện các chiến lược củng cố khác biệt

- Định nghĩa
- Một số lịch trình củng cố thông thường:
DRO - Củng cố khác biệt khi không xuất hiện hành vi
DRI - Củng cố khác biệt cho hành vi đối lập
DRA - Củng cố khác biệt cho hành vi thay thế

Nội dung Đào tạo IBT

Chương 6: Hành vi có vấn đề

6.4 Dạy Giao Tiếp theo chức năng (FCT)

- Khái niệm
- Các phương pháp sắp xếp thường gặp

6.5 Phương pháp dập tắt hành vi

- Cách thức hoạt động dựa trên FCT
- Tác động lên hành vi
- Giảm thiểu sự bùng nổ hành vi
- Lên kế hoạch dự phòng cho bùng nổ hành vi
- Đa dạng cách vận dụng
- Lưu ý về đạo đức nghề nghiệp và quyền của trẻ trong quá trình can thiệp

Chương 7: Thực hành Chuyên Môn (sự chuyên nghiệp trong công việc)

7.1 Bộ Quy tắc về Đạo đức Nghề nghiệp

- Ứng viên có trách nhiệm hiểu biết rõ về các Quy Định
- Ứng viên có trách nhiệm thực hành theo nguyên tắc Đạo Đức
- Giải Quyết Các Tình Huống Thách Thức về Đạo Đức
- Tránh nhận công việc vượt quá khả năng
- Hiểu và sử dụng Kỹ năng giải quyết vấn đề

7.2 Vai trò của chuyên gia IBT

- Trách nhiệm trong việc cung cấp dịch vụ và giữ ranh giới rõ ràng giữa các mối quan hệ công việc và đời tư
- Yêu cầu năng lực chuyên môn

Nội dung Đào tạo IBT

Chương 7: Thực hành Chuyên Môn (sự chuyên nghiệp trong công việc) - tiếp

7.3 Bảo mật và quyền riêng tư

1. *Vai trò của Chuyên gia Trị liệu Quốc tế IBT*

- Những thông tin IBT nên chia sẻ với các chuyên gia liên quan.
- Cách thức giao tiếp chuyên nghiệp và hiệu quả với đồng nghiệp.

2. *Giữ bí mật thông tin khách hàng*

- Nguyên tắc bảo mật và những tình huống thường gặp.
- Những thông tin Chuyên gia IBT nên chia sẻ với người chăm sóc và cách thức truyền đạt phù hợp.

7.4 Quy chuẩn cho một Chuyên gia Trị liệu Quốc tế

- Tuân thủ về giờ giấc
- Giới hạn nghề nghiệp: Giữ ranh giới rõ ràng giữa công việc và đời tư.
- Đại diện cho lĩnh vực: Thể hiện hình ảnh chuyên nghiệp và tích cực cho ngành Phân Tích Hành Vi.

7.5 Mối quan hệ với Giám sát viên

- Hiểu vai trò của bản thân và Giám sát viên.
- Giao tiếp hiệu quả với Giám sát viên.

7.6 Báo cáo dữ liệu về khách hàng (trẻ em)

- Sự bạo hành/Bỏ mặc
- Thay đổi hành vi
- Vấn đề sức khỏe

7.7 Mối quan hệ với khách hàng và gia đình họ

- Tôn trọng sự khác biệt về văn hóa, hoàn cảnh của từng khách và gia đình.
- Loại bỏ những định kiến tiềm ẩn có thể ảnh hưởng đến quá trình can thiệp
- Hiểu biết định kiến về Sự đa dạng thần kinh.